

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

за период 2022/2023-2026/2027.

Основна школа “Свети Сава”

Бор

Садржај

1. ЦИЉ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА 5

2. ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА 5

3. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ ПО РАЗРЕДИМА 6

3.1. СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ 6

4. ПРОЈЕКТНА НАСТАВА И ДИГИТАЛНИ СВЕТ 8

5. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ 9

6. ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА 31

7. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ 33

8. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ 34

9. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ 34

10. 10. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА 35

11. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ 46

12. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ 49

13. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ 50

14. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ 53

15. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ 54

16. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 54

17. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ 55
18. ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ 56
19. ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ 67
20. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ 68
21. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ НОВИМ УЧЕНИЦИМА И ЗАПОСЛЕНИМА 69
22. ГЛОБАЛНИ ПЛАНОВИ - ПРИЛОГ

1. ЦИЉ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Континуирано унапређивање квалитета наставног процеса и учења ради развијања компетенција ученика и наставника, потребних за сналажење и активно учешће у савременом друштву, у подстицајном и безбедном окружењу.

2. ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

План и програм наставе и учења о**бавезних предмета по разредима се реализује по** следећим важећим документима

РАЗРЕД	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС-ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК
1. РАЗРЕД	**Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, број 10/17, 12/18, 15/18, 18/18, 1/19 и 2/20)
2. РАЗРЕД	**Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 16/18, 3/19 и 5/21)
3. РАЗРЕД	**Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 5/19, 1/20 и 6/20)
4. РАЗРЕД	**Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 11/19, 6/20 и 7/21)
5. РАЗРЕД	**Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, бр. 15/18, 18/18, 3/19, 3/20, 6/20 и 17/21)
6. РАЗРЕД	**Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, бр. 15/18, 18/18, 3/19, 3/20, 6/20 и 17/21)
7. РАЗРЕД	**Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 5/19, 1/20, 6/20, 8/20, 5/21 и 17/21)
8. РАЗРЕД	**Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 11/19, 2/20, 6/20, 5/21 и 17/21)

3. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ ПО РАЗРЕДИМА

План и програм обавезних изборних предмета по разредима се реализује по правилницима (Службени Гласник РС-Просветни Гласник) наведеним у тачки 2 школског програма.

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	РАЗРЕД
Верска настава	I-VIII
Грађанско васпитање	I-VIII

3.1. СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

План и програм слободних наставних активности реализује се на основу следећих Правилника - Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник, бр.17/2021), Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник, бр.17/2021) и Правилника о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник, бр.17/2021)

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	РАЗРЕД	АКТИВНОСТ	БРОЈ ЧАСОВА ГОДИШЊЕ

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	РАЗРЕД	АКТИВНОСТ	БРОЈ ЧАСОВА ГОДИШЊЕ
Вежбањем до здравља - од шк. 2022/23. године	5./6.	Циљ активности је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове и вредности од значаја за одговоран однос према сопственом здрављу, физичком вежбању и здравим животним навикама	36
Цртање, вајање и сликање - од шк. 2022/23. године	5./6.	Циљ активности је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања	36
Чувари природе - од шк. 2022/23. године	5./6.	Циљ активности је да ученици стекну знање, понашање, ставове и вредности који су потребни за очување и унапређење животне средине, биодиверзитета, природе и одрживог развоја	36
Музиком кроз живот - од шк. 2022/23. године	5./6.	Циљ активности је да ученик развија стваралачко и креативно мишљење кроз практичан рад, мотивацију, интелектуални социјални, емоционални и морални развој, свест о сопственом здрављу, опажање, осетљивост за естетику, радозналост и самопоуздање како би био оспособљен за креативно решавање проблема и имао одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа	36
Сачувајмо нашу планету - од шк. 2022/23. године	5. - 6.	Циљ активности је развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, разумевање односа човек-природа са циљем бољег схватања света који га окружује, лакше сналажење у природном и социјалном окружењу и формирање одговорног и активног појединца у циљу разумевања и примене концепта одрживог развоја	36
Моја животна средина - од шк. 2022/23. године	7./8.	Циљ активности је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја	36/34

Уметност **- од шк. 2022/23. године**	7./8.	Циљ активности је да ученик развија вештине комуникације и сарадње, критичко и стваралачко мишљење, осетљивост за естетику, радозналост, мотивацију за истраживање и изражавање у различитим медијима, као и одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа	36/34
Предузетништво **- од шк. 2022/23. године**	7./8.	Циљ активности је да допринесе развоју иновативности и предузимљивости код ученика, способности да се идеје претворе у акцију, способности за тимски рад и коришћење разноврсних извора знања ради бољег разумевања друштвених процеса и појава и преузимања одговорне улоге у савременом друштву	36/34
Домаћинство **- од шк. 2022/23. године**	7./8.	Циљ активности је да ученици интегришу и функционализују знања стечена у оквиру различитих предмета у контексту свакодневног живота, да унапреде вештине и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала	36/34
Филозофија са децом **- од шк. 2022/23. године**	7./8.	Циљ активности је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења	36/34

4. ПРОЈЕКТНА НАСТАВА И ДИГИТАЛНИ СВЕТ

У наредне две године, у млађим разредима, биће реализована Пројектна настава. Циљ Пројектне наставе је развијање општих међупредметних компетенција уз употребу информационо комуникационих технологија усмерених на достизање исхода. Ученици са наставницима бирају теме са предложене листе или осмишљавају нове, сходно областима интересовања. Планиран фонд часова на годишњем нивоу је 36.

У наредне четири године, у млађим разредима, биће реализован и Дигитални свет. Циљ наставе Дигиталног света је исто развијање свих општих међупредметних компетенција, са акцентом на дигиталну компетенцију. Планиран фонд часова на годишњем нивоу је 36.

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ТЕМЕ ПРОЈЕКТНЕ НАСТАВЕ
1. Компетеницијa за учење 2. Одговорно учешће у демократском друштву 3. Естетска компетенција 4. Комуникација 5.Одговоран однос према околини 6.Одговоран однос према здрављу 7.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8.Рад са подацима и информацијама 9.Решавање проблема 10.Сарадња 11.Дигитална компетенција	Одељењске новине Годишња доба Правила понашања Дан школе Шта ће нама ова биљка Како нас пчела храни Шта може моје тело Здрава исхрана Временске прилике Ускршњи обичаји Новогодишњи обичаји Ми, Земљани Свемир Мода и облачење Путовање Забава, разонода, хоби Уметност за децу Значајна личност Реклама Ко ради, не боји се глади Колико имам у новчанику

5. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

ПРВИ ЦИКЛУС

Циљ допунске наставе у млађим разредима из наставних предмета српски језик, математика и енглески језик је пружање подршке ученицима у учењу и савладавању наставних садржаја. Планиран фонд на годишњем нивоу за српски језик и математику је 36 часова.

СРПСКИ ЈЕЗИК - ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
1. РАЗРЕД	Почетно читање и писање	5	Правилно говори, пише, чита
	Књижевност	3	Чита, илуструје, уочава, игра по улогама, препознаје, прича, препричава, рецитује
	Језик	5	Уочава, чита, пише, запажа,образлаже, саопштава
	Језичка култура	5	Прича, препричава, описује, слуша, чита
УКУПНО		**18**	
2. РАЗРЕД	Књижевност	5	Чита, разуме, уочава ликове, место, време, тему, мотив, поступке, поуку, богати речник, записује, прича, препричава, проширује, рецитује
	Језик	10	Уочава, чита, открива, истражује, процењује, закључује, образлаже, саопштава, запажа, усваја, упоређује
	Језичка култура	3	Прича, препричава, описује, слуша, чита, пише
УКУПНО		**18**	

3. РАЗРЕД	Књижевност	4	Чита, истражује, илуструје, записује, уочава, разликује, препознаје, запажа, примењује, рецитује, богати речник
	Језик	10	Уочава, чита, открива, истражује, процењује, закључује, образлаже, саопштава, запажа, усваја, упоређује
	Језичка култура	4	Прича, препричава, описује, слуша, чита, пише
УКУПНО		**18**	
4. РАЗРЕД	Књижевност	5	Чита, истражује, илуструје, записује, уочава, разликује, препознаје, запажа, примењује, рецитује, богати речник
	Језик	7	Уочава, чита, открива, истражује, процењује, закључује, образлаже, саопштава, запажа, усваја, упоређује
	Језичка култура	6	Прича, препричава, описује, слуша, чита, пише
УКУПНО		**18**	

МАТЕМАТИКА - ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
1. РАЗРЕД	Геометрија	5	Уочава, препознаје, разликује, именује, црта, упоређује
	Бројеви	11	Пребројава, броји, пише, чита, упоређује, сабира, одузима
	Мерење и мере	2	Мери, упоређује, бележи
УКУПНО		**18**	
2. РАЗРЕД	Природни бројеви до 100	10	Броји, сабира, одузима, множи, дели, упоређује
	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	4	Уочава, препознаје, разликује, именује, црта, упоређује
	Мерење и мере	4	Мери, упоређује, бележи, црта
УКУПНО		**18**	
3. РАЗРЕД	Природни бројеви до 100	10	Броји, сабира, одузима, множи, дели, упоређује
	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	4	Уочава, препознаје, разликује, мери, пребројава, именује, црта, обележава, упоређује
	Мерење и мере	4	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели
УКУПНО		**18**	
4. РАЗРЕД	Скуп природних бројева	9	Сабира, одузима, множи, дели, упоређује, групише
	Површина	5	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели
	Мерење и мере	4	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели
УКУПНО		**18**	

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК - ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
3. РАЗРЕД	Читање и писање	1	Правилно говори, пише, чита
	Упознавање	1	Поздравља, пита, говори
	Породица	2	Уочава, чита, пише, представља себе и друге, пита, реагује, описуједруге особе
	Школа	2	Уочава, чита, пише, прича, позива на игру, поставља питања и саопштава шта жели да ради
	Моје ствари	2	Уочава, чита, пише, прича, одговара, именује и описује одећу и личне предмете, изражава мишљење
	Игре	2	Уочава, чита, пише, прича, саопштава шта (не) може да ради, реагује, описује предмете
УКУПНО		**10**	
4. РАЗРЕД	Читање и писање	1	Правилно говори, пише, чита
	Делови тела / Модални глаголи	2	Описује собе, пита, изражава, позива, одбија
	Дани у недељи/ Време на часовнику	2	Уочава, чита, запажа, образлаже, саопштава, позива, описује
	Прославе:Личне заменице у номинативу и акузативу	2	Уочава, изражава жељу, позива, прихвата/ одбија предлог
	Школа: Одређени, неодређени,присвојни члан у акузативу	2	Уочава, чита, запажа, образлаже, саопштава, позива, описује, дискутује
	Перфекат	1	Уочава, чита, открива, истражује, процењује, закључује, образлаже, саопштава, запажа, усваја, упоређује
УКУПНО		**10**	

Циљ додатне наставе у трећем и четвртом разреду, из наставног предмета математика, је пружање нових, додатних садржаја ученицима који су савладали програм редовне наставе, а показују интересовање. Планиран фонд на годишњем нивоу је 36 часова.

МАТЕМАТИКА - ДОДАТНА НАСТАВА

РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
4. РАЗРЕД	Скуп природних бројева	5	Сабира, одузима, множи, дели, упоређује, групише
	Проблемски задаци	5	Чита, записује, црта, упоређује, анализира, закључује, сабира, одузима, множи, дели
	Магични квадрат	3	Уочава, препознаје, пребројава, упоређује, сабира, одузима, множи
	Нумерација	3	Броји, сабира, одузима, множи, дели, упоређује
	Дешифровање рачунских операција	4	Уочава, препознаје, разликује, именује, записује, упоређује, рачуна
	Решавање задатака помоћу једначина, табела, дијаграма, погача	4	Чита, упоређује, бележи, црта, графички представља, сабира, одузима, множи, дели
	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	6	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели, графички представља
	Мерење и мере	6	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели, графички представља
УКУПНО		**36**	

ДРУГИ ЦИКЛУС

Циљ допунске наставе у другом циклусу основног образовања и васпитања је пружање подршке ученицима у учењу и савладавању наставних садржаја.

Додатна настава се организује за ученике који показују посебне способности и интересовања за поједине области природних и друштвених наука, пружајући им могућност да континуирано развијају своју даровитост.

СРПСКИ ЈЕЗИК - ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	Врсте речи	2
	Главни и зависни реченични чланови, врсте предиката	2
	Падежи и основна значења падежа	3
	Глаголски вид, глаголски род, презентска и инфинитивна основа, перфекат, футур, презент	2
УКУПНО		**9**
ШЕСТИ РАЗРЕД	Придевске заменице	2
	Гласови и гласовне промене	3
	Творба речи (корен, творбена основа,начини творбе)	3
	Глаголски облици (сви обрађени у шестом и петом)	2
	Писање назива васионских тела, писање одричних придевских заменица са предлогом	1
УКУПНО		**11**
СЕДМИ РАЗРЕД	Прост/сложен, именски/ глаголски предикат; прави/неправи објекат; логички/граматички субјекат	3
	Значења падежа	2
	Конгруенција	2
	Правопис Употреба црте, цртице, тачке запете...	2
УКУПНО		**9**

ОСМИ РАЗРЕД	Прост/сложен, именски/ глаголски предикат; прави/неправи објекат; логички/граматички субјекат	1
	Комбинована творба, претварање	1
	Значења глаголских облика.	1
	Врсте зависних реченица, служба зависних реченица, интерпункција у зависним реченицама	3
	Писање скраћеница, писање имена из страних језика	2
УКУПНО		**8**

СРПСКИ ЈЕЗИК - ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	Врсте речи	1
	Падежи	1
	Глаголи и глаголски облици	4
	Књижевно- теоријски појмови	2
УКУПНО		**8**
ШЕСТИ РАЗРЕД	Врсте речи	1
	Падежи	1
	Глаголи и глаголски облици	2
	Књижевно- теоријски појмови	2
	Облици приповедања	1
	Творба речи	2
УКУПНО		**9**

СЕДМИ РАЗРЕД	Акценат	2
	Лексика	2
	Медији	2
	Књижевност	4
УКУПНО		**10**
ОСМИ РАЗРЕД	Акценат	2
	Лексика	2
	Медији	1
	Књижевност	4
УКУПНО		**9**

МАТЕМАТИКА - ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака према индивидуалним способностима ученика у виду радних/наставних листића, или делова одређених целина из наставних садржаја. Комбиновани рад	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	Скупови и операције са њима	2
	Дељивост бројева	3
	Угао	3
	Разломци	10
УКУПНО		**18**

ШЕСТИ РАЗРЕД	Цели бројеви	3
	Троугао	6
	Рационални бројеви	5
	Четвороугао	2
	Површине троугла и четвороугла	2
УКУПНО		**18**
СЕДМИ РАЗРЕД	Реални бројеви	4
	Питагорина теорема	4
	Рационални алгебарски изрази	4
	Многоугао	2
	Круг	2
	Зависне величине и њихово графичко представљање	1
	Сличност	1
УКУПНО		**18**
ОСМИ РАЗРЕД	Сличност троуглова	2
	Тачка, права, раван	2
	Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом	2
	Призма	2
	Пирамида	1
	Линеарна функција	3
	Графичко представљање статистичких података	1
	Систем линеарних једначина са две непознате	2
	Ваљак	1
	Купа	1
	Лопта	1
УКУПНО		**18**

МАТЕМАТИКА - ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање даровитих ученика који брже напредују, организација додатног рада према склоностима, способностима и интересима (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење и подстицање даровитих ученика на даљи рад.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	Скупови, операције са њима и скупови тачака	3
	Дељивост бројева	4
	Угао	4
	Разломци	7
УКУПНО		**18**
ШЕСТИ РАЗРЕД	Цели бројеви	4
	Троугао	6
	Рационални бројеви	4
	Четвороугао	4
УКУПНО		**18**
СЕДМИ РАЗРЕД	Реални бројеви	5
	Питагорина теорема	5
	Рационални алгебарски изрази	4
	Многоугао и круг	4
УКУПНО		**18**

ОСМИ РАЗРЕД	Сличност троуглова	2
	Тачка, права, раван	1
	Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом	2
	Призма-сложенији примери	2
	Пирамида- сложенији примери	2
	Линеарна функција	2
	Графичко представљање статистичких података	1
	Систем линеарних једначина са две непознате	2
	Ваљак- сложенији примери	2
	Купа- сложенији примери	1
	Лопта- сложенији примери	1
УКУПНО		**18**

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	Greetings	1
	The verb ‘be’	2
	Possessive adjectives/Family members	1
	Present Simple Tense	3
	Nouns	2
УКУПНО		**9**
ШЕСТИ РАЗРЕД	Verbs ‘be’ and ‘have got’	1
	Present Simple Tense	3
	Prepositions	1
	Countable and uncountable nouns	1
	The comparison of adjectives	2
	Present Continuous Tense	1
УКУПНО		**9**

СЕДМИ РАЗРЕД	Past Simple	3
	Future with ‘will’ and ‘going to’	2
	Present Perfect	3
	Past Continuous	1
УКУПНО		**9**
ОСМИ РАЗРЕД	Past Simple and Past Continuous	2
	Present Perfect	3
	Passive voice	2
	First conditional	2
УКУПНО		**9**

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради боље комуникације ученика на енглеском језику.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	School days	2
	Family	2
	Time out and places	3
	Food	2
УКУПНО		**9**
ШЕСТИ РАЗРЕД	My life	2
	Holidays	2
	Food	3
	The world	2
УКУПНО		**9**

СЕДМИ РАЗРЕД	My life	2
	The future	3
	Cities	2
	Experiences	2
УКУПНО		**9**
ОСМИ РАЗРЕД	Past and present	2
	Fame and fortune	2
	Health and safety	3
	Our environment	2
УКУПНО		**9**

БИОЛОГИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака: Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	Особине живих бића: ћелијска организација, нивои организације и покретљивост	
	Особине живих бића: исхрана и дисање	
	Особине живих бића: надражљивост, размножавање и излучивање	
	Особине живих бића: одржање стаблилне унутрашње равнотеже организма	
	Особине живих бића: променљивост током времена, разноврсност живог света	
	Живот у екосистему	
	Наслеђивање и еволуција	
	Порекло и разноврсност живота	
	Човек и здравље	
УКУПНО		**9 часова**

ШЕСТИ РАЗРЕД	Протисти: амебе, бичари, трепљари и паразитске праживотиње	
	Једноставни бескичмењаци: сунђери, дупљари, пљоснати црви	
	Једноставни бескичмењаци: ваљкасти црви, чланковити црви, мекушци	
	Бескичмењаци сложеније грађе: зглавкари и бодљокошци	
	Кичмењаци: рибе	
	Кичмењаци: водоземци и гмизавци; амниотско јаје	
	Кичмењаци: птице	
	Кичмењаци: сисари	
	Еволуција живог света; природна и вештачка селекција	
УКУПНО		**9 часова**
СЕДМИ РАЗРЕД	Човек и његови преци	
	Ћелијска организација; ћелијске деобе; хромозоми, ДНК, и гени	
	Кожни систем; скелетни систем; мишићни систем	
	Нервни систем;	
	Ендокрини систем; систем чулних органа	
	Дигестивни систем и систем органа за дисање	
	Систем органа за циркулацију: крвни и лимфни систем	
	Систем органа за излучивање; систем органа за размножавање	
	Пубертет и промене у понашању	
УКУПНО		**9 часова**
ОСМИ РАЗРЕД	Живот и животна средина	
	Основи екологије: абиотички фактори, популација	
	Основи екологије: биотоп и биоценоза, еколошка ниша, спратовност, фенолошке фазе	
	Основи екологије: екосистем; кружење супстанце и проток енергије; трофички нивои; сукцесије	
	Основи екологије: биоми и биосфера	
	Биодиверзитет, црвене листе, црвене књиге, природна добра и национални паркови	
	Климатеске промене; глобално загревање; киселе кише	
	Оштећење озонског омаотача; дефорестација; десертификација	
	Еколошка култура; правни основи у заштити животне средине	
УКУПНО		**9 часова**

БИОЛОГИЈА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	Посматрање ћелија воћа, плуте, хуманих ћелија	
	Посматрање грађе лептира, пера птице	
	Посматрање протока воде кроз биљку; транспирација (опционо)	
	Вегетативно размножавање биљака	
	Гајење винских мушица	
	Модел плућа – вежба и оглед	
	Генетика и ја - огледи	
	Врсте које нестају - пројекат	
	Израда хранилице и кућица за птице - пројекат	
УКУПНО		**9 часова**
ШЕСТИ РАЗРЕД	Гајење амебе у култури; огледи	
	Гајење еуглене у култури; огледи	
	Гајење парамецијума у култури; огледи	
	Гајење хидре; огледи	
	Гајење кишних глиста; израда виваријума; испитивање бројности кишних глиста у земљишту	
	Дафнија и циклопс у језерској води; посматрање тардиграда	
	Оглед са рибљим мехуром	
	Мерење висине и дужине скокова жабе; посматрање грађе пера и јајета птица	
	Израда хранилице и кућица за птице - пројекат	
УКУПНО		**9 часова**

СЕДМИ РАЗРЕД	Посматрање властитог ткива и ћелија	
	Упознај своје кости и мишиће; испитивање састојака кости	
	Распоред чула у кожи; испитивање зона укуса на језику	
	Доказивање постојања слепе мрље у оку; оптичке илузије	
	Прављење модела плућа сисара;	
	Испитивање деловања амилазе на скроб; деловање хлороводоничне киселине и пепсина на беланчевине; дејство жучи на масти; доказивање жучних боја; припремање физиолошког раствора; хидролиза масти – добијање сапуна	
	Дисекција срца	
	Дисекција бубрега; реакција мокраће	
	Антрополошка истраживања	
УКУПНО		**9 часова**
ОСМИ РАЗРЕД	Фенолошка посматрања	
	Утицај еколошких фактора (температуре, светлости и воде) на биљке	
	Доказивање присуства угљен-диоксида у ваздуху; доказивање прашине у ваздуху	
	Симбиоза – корен биљке (лептирњача) и микроорганизми	
	Испитивање киселости тла; испитивање шумске стеље	
	Екосистем стајаћих вода – језеро или бара; ливадска или шумска заједница – теренски рад	
	Одређивање густине популације; одређивање покровности биљних врста	
	Израда дихотомог кључа врста биљака	
	Врсте које нестају - пројекат	
УКУПНО		**9 часова**

ИСТОРИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.

РАЗРЕД	ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
ПЕТИ РАЗРЕД	Увод у историју	2
	Праисторија	2
	Стари исток	3
УКУПНО		**7**
ШЕСТИ РАЗРЕД	Европа и средоземље у раном средњем веку	2
	Срби и њихово окрузење у раном средњем веку	2
	Европа у позном средњем веку	4
	Српски народ у позном средњем веку	1
УКУПНО		**9**
СЕДМИ РАЗРЕД	Велика географска открића	1
	Српски народ под страном влашћу 16-18 век	4
	Нововековне српске државе	2
УКУПНО		**7**
ОСМИ РАЗРЕД	Први светски рат	2
	Други светски рат	2
	Европска унија	2
УКУПНО		**6**

ИСТОРИЈА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака (садржаја) према индивидуалним способностима, склоностима и интересовањима ученика. Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)

РАЗРЕД	ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
ПЕТИ РАЗРЕД	Увод у историју	2
	Праисторија	2
	Стари исток	3
УКУПНО		**7**
ШЕСТИ РАЗРЕД	Европа и средоземље у раном средњем веку	2
	Срби и њихово окружење у раном средњем веку	2
	Европа у позном средњем веку	4
	Српски народ у позном средњем веку	1
УКУПНО		**9**
СЕДМИ РАЗРЕД	Велика географска открића	1
	Српски народ под страном влашћу 16-18 век	4
	Нововековне српске државе	2
УКУПНО		**7**
ОСМИ РАЗРЕД	Први светски рат	2
	Други светски рат	2
	Европска унија	2
УКУПНО		**6**

ГЕОГРАФИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.

РАЗРЕД	ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
ПЕТИ РАЗРЕД	Васиона и Земља	2
	Географска карта	2
	Планета Земља	3
УКУПНО		**7**
ШЕСТИ РАЗРЕД	Становништво на Земљи	2
	Регионална географија Европе	2
	Северна и Јужна Америка	4
	Азија,природне и друштвене одлике	1
	Африка,природне и друштвене одлике	1
УКУПНО		**10**
СЕДМИ РАЗРЕД	Аустралија	5
УКУПНО		**5**
ОСМИ РАЗРЕД	Природне одлике Р.Србије	1
	Становништво и насеља Р.Србије	1
	Привреда Р.Србије	1
УКУПНО		**3**

ГЕОГРАФИЈА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака (садржаја) према индивидуалним способностима, склоностима и интересовањима ученика. Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)

РАЗРЕД	ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
ПЕТИ РАЗРЕД	Васиона и Земља	2
	Географска карта	2
	Планета Земља	3
УКУПНО		**7**
ШЕСТИ РАЗРЕД	Становништво на Земљи	2
	Регионална географија Европе	2
	Северна и Јужна Америка	4
	Азија,природне и друштвене одлике	1
	Африка,природне и друштвене одлике	1
УКУПНО		**10**
СЕДМИ РАЗРЕД	Аустралија	4
УКУПНО		**4**
ОСМИ РАЗРЕД	Природне одлике Р.Србије	1
	Становништво и насеља Р.Србије	1
	Привреда Р.Србије	1
УКУПНО		**3**

ФИЗИКА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.

РАЗРЕД	ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
ШЕСТИ РАЗРЕД	Мерење	4
	Кретање	4
	Сила	2
	Маса и густина	7
	Притисак	5
УКУПНО		**22**
СЕДМИ РАЗРЕД	Сила и кретање	12
	Кретање тела под дејством силе теже. Сила трења	6
	Равнотежа	5
	Механички рад и енергија	5
	Топлотне појаве	2
УКУПНО		**30**
ОСМИ РАЗРЕД	Осцилаторно и таласно кретање	2
	Светлосне појаве	4
	Електрично поље	3
	Електрична струја	7
	Магнетно поље	2
	Елементи атомске и нуклеарне физике	2
УКУПНО		**20**

ФИЗИКА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)

ШЕСТИ РАЗРЕД	Кретање	7
	Сила	7
	Мерење	7
	Маса и густина	6
	Притисак	5
УКУПНО		**32**
СЕДМИ РАЗРЕД	Сила и кретање	12
	Кретање тела под дејством силе теже. Сила трења	6
	Равнотежа	5
	Механички рад и енергија	6
	Топлотне појаве	3
УКУПНО		**32**
ОСМИ РАЗРЕД	Осцилаторно и таласно кретање	4
	Светлосне појаве	7
	Електрично поље	5
	Електрична струја	9
	Магнетно поље	4
	Елементи атомске и нуклеарне физике	3
УКУПНО		**32**

ХЕМИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
СЕДМИ РАЗРЕД	Основни хемијски појмови	4
	Структура супстанце	10
	Хомогене смеше-раствори	6
	Хемијске реакције и израчунавања	14
УКУПНО		**34**

ОСМИ РАЗРЕД	Основни хемијски појмови	3
	Хемијски елементи и једињења	8
	Неорганска једињења	6
	Електролитичка дисоцијација	3
	Угљоводоници	6
	Ацикличка органска једињења са кисеоником	5
	Биолошки важна органска једињења	4
УКУПНО		**35**

ХЕМИЈА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
СЕДМИ РАЗРЕД	Основни хемијски појмови	10
	Хомогене смеше-раствори	10
	Хемијске реакције и израчунавања	16
УКУПНО		**36**
ОСМИ РАЗРЕД	Хемијски елементи и једињења	9
	Класе неорганских једињења	10
	Угљоводоници	5
	Ацикличка органска једињења са кисеоником	5
	Биолошки важна органска једињења	5
УКУПНО		**34**

6. ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Ученици од 1. до 8. разреда ће кроз друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности имати прилике да проналазе и развијају своје способности и таленте у области спорта, уметности и језика. Активности ће се организовати једном недељно у оквиру одељења. Реализатори свих активности су одељенске старешине. По потреби се укључију и остали(стручни сарадници, родитељи, стручњаци различитих профила). Садржај секција је прилагођен интересовању и способностима ученика, са настојањем да се активирају сви чланови одељенске заједнице.

Отворене су могућности организовања и спровођења заједничких активности на нивоу разреда (нпр. хуманитарне активности, организовање фер плеј утакмица и сл.). Ученици од 5. до 8. разреда ће бирати секцију према свом интересовању. Време одржавања секције биће одређено распоредом часова.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ/ СЕКЦИЈЕ	РАЗРЕД	АКТИВНОСТ	БРОЈ ЧАСОВА ГОДИШЊЕ
НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА/ ШКОЛСКИ ЛИСТ	сви	Циљ активности је да ученици усвајају новинарски стил и ближе се упознају са различитим информативним жанровима (вест, чланак, извештај), као и са књижевно-публицистичким жанровима (репортажа, путопис, интервју).	36
ХОР	5.-8.	Циљеви и задаци ове секције су упознавање ученика са певањем у оквиру мешовитих гласовних група, неговање музичке уметности у оквиру хорског певања кроз обраду најразличитијих композиција из разних епоха, развијање солидарности и другарства између ученика различитих узрастних група	36
ДРАМСКА СЕКЦИЈА	5.-8.	Драмска секција се бави неговањем говорне и сценске културе ученика, развијањем талената, природности израза и сценског наступа, креативности и сарадње.	36
ЛИКОВНА СЕКЦИЈА	5.-8.	Задатак секције је да развија способност ученика за опажање облика, величина, боја и положаја облика у природи. На часовима ликовне секције се стварају услови да ученици користе различите технике и средства ликовно -визуелног изражавања а које су прилагођене интересовањима и способностима ученика. На тај начин могу да изразе своју машту, креативност и игру који су саставни део ликовног израза. Такође, утиче на развијање радних навика и одговорности.	36

СПОРТСКИ КЛУБ	5.-8.	Ученици (подељени у различите групе), надограђују своје знање, технику из различитих спортова и способности (моторику, снагу, брзину, агилност, спретност). Упознају се са теоретским чињеницама тј. тактиком у екипним спортовима (фудбал, кошарка, рукомет, одбојка...).	36
БИБЛИОТЕЧКА СЕКЦИЈА СА ЧИТАЛАЧКИМ КЛУБОМ	1.-8.	Чланови секције промовишу књиге и читање, сређују књижни фонд, унапређују квалитет услуга, прате потребе корисника, представљају нова издања домаћих и страних аутора, израђују пано културних дешавања, приређују изложбе, обележавају јубилеје, учествују у креативним радионицама, одлазе на књижевне вечери, промоције књига, предавања, у музеје, галерије, позоришта, библиотеке, део су подшке културним манифестацијама у школи, сарађују са другим секцијама	36
ИНФОРМАТИЧКА СЕКЦИЈА	5.-8.	Циљ ове активности је упознавање ученика са савременим трендовима из области информационо – комуникационих технологија, проширивање знања из предмета Информатика и рачунарство и оспособљавање ученика за адекватно и сврсисходно коришћење модерног хардвера и софтвера.	36
СЕКЦИЈА ЗА ПРОГРАМИРАЊЕ	5.-8.	Циљ рада секције из програмирања јесте стицање знања и вештина из области програмирања и припрема ученика за учешће на такмичењима. Разумевање алгоритама и умеће алгоритамског изражавања постаје општеобразовна потреба	36

7. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

У школи се негује богат спортски живот у циљу развоја личности и превенцији насиља и малолетничке деликвенције. Школа активно учествује у такмичењима која организује Савез за школски спорт Републике Србије.
Школа пружа могућност свим ученицима да се активно баве спортом. Успостављена је сарадња са спортским клубовима који препознају значај укључивања ученика у спорт. Њихови лиценцирани тренери, у сарадњи са нашим наставницима физичког васпитања, организују бесплатне спортске садржаје. Спортске активности се реализују у фискултурној сали, школском дворишту, свечаној сали школе.

СПОРТ И СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ	РАЗРЕД	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	РЕАЛИЗАТОР
РУКОМЕТ	V-VIII	Развој и усавршавање моторичких способности у оквиру датог спорта	Наставници физичког васпитања и наставници физичког и здравственог васпитања
КОШАРКА	V-VIII	Развој и усавршавање моторичких способности у оквиру датог спорта	Наставници физичког васпитања и наставници физичког и здравственог васпитања
ОДБОЈКА	V-VIII	Развој и усавршавање моторичких способности у оквиру датог спорта	Наставници физичког васпитања и наставници физичког и здравственог васпитања
ФУДБАЛ	V-VIII	Развој и усавршавање моторичких способности у оквиру датог спорта	Наставници физичког васпитања и наставници физичког и здравственог васпитања
СТОНИ ТЕНИС	V-VIII	Развој и усавршавање моторичких способности у оквиру датог спорта	Наставници физичког васпитања и наставници физичког и здравственог васпитања
КОШАРКА	V-VIII	Развој и усавршавање моторичких способности у оквиру датог спорта	Наставници физичког васпитања и наставници физичког и здравственог васпитања

8. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

У ближем окружењу школе налази се велики број културних институција, које веома радо и често користимо у нашим наставним и ваннаставним активностима. Тако додатно оснажујемо културне активности ученика.

РАЗРЕД	УСТАНОВЕ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	РЕАЛИЗАТОРИ
I-VIII	**ШКОЛА**	Обележавање школских, државних празника и међународних важних датума Учешће у културним манифестацијама школе (сусрети с значајним личностима културе, приредбе, представе, изложбе) Учешће у пројектима школе Израда презентација Упознавање различитих култура кроз сарадњу са школама из Србије и других држава (eTwinning)	Стручно веће разредне и предметне наставе, стручни сарадници, Клуб родитеља, значајне личности, библиотекар
I-VIII	**УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ**	Посете позориштима, биоскопима, музејима, галеријама, библиотекама, културним центрима, сајму књига Сусрети с значајним личностима културе Развијање читалачке културе Едукативне радионице Дискусије Израда презентација Учествовање на литерарним конкурсима	Стручно веће разредне и предметне наставе, стручни сарадници, Клуб родитеља, значајне личности, Градски музеј, библиотекар, запослени у установама културе

9. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Циљ рада библиотекара је остваривање сарадње и заједничко планирање активности наставника, школског библиотекара и установа ван школе, ради промовисања читања и подстицања самосталности ученика у учењу.

ОБЛАСТ РАДА	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
БИБЛИОТЕЧКИ ФОНД	Набавка литературе и периодичних публикација за ученике, наставнике и сараднике	Библиотекар, стручни сарадници, директор, наставници

РАД СА УЧЕНИЦИМА	Учлањивање ученика Упућивање ученика у коришћење енциклопедија, лексикона, речника, приручника, књиге лектире Учешће у пројектима и културним активностима школе Такмичење рецитатора Развијање навике за чување, заштиту и руковање књигама и часописима Укључивање у рад библиотеке Хуманитарна акција-књига на дар Припремање прилога за школски сајт	Библиотекар, ученици од I-VIII разреда
САРАДЊА СА НАСТАВНИЦИМА	Организовање наставних часова и радионица Коришћење ресурса библиотеке у наставном процесу Тематске изложбе и сусрети у вези с појединим издањима, ауторима, акцијама и јубилејима Припремање прилога за школски сајт	Библиотекар, стручни сарадници, директор наставници
САРАДЊА СА УСТАНОВАМА ВАН ШКОЛЕ	Припремање и организовање културних активности школе (књижевне трибине, сусрети, такмичења, конкурси, акције прикупљања књига, обележавање значајних јубилеја) Сарадња са издавачким кућама	Библиотекар, наставници, ученици, запослени у установама културе

10. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

„Република Србија се ратификацијом Конвенције о правима детета Уједињених нација („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, број 15/90 и „Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, бр. 4/96 и 2/97 – у даљем тексту: Конвенција), обавезала да обезбеди остваривање свих права детета, а нарочито, на заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања, потпуну информисаност, на правично поступање и заштиту приватности, као и да детету које је било изложено насиљу обезбеди подршку за физички и психички опоравак и његову социјалну реинтеграцију.“

Посебним протоколом за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања ("Службени гласник РС", бр. 46 од 26. јуна 2019, 104 од 31. јула 2020.) у образовно-васпитним установама детаљније се *разрађује интерни поступак у ситуацијама сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања*. Посебни протокол пружа и *оквир за превентивне и интервентне активности* и води ка унапређењу стандарда за заштиту ученика.

Посебни протокол је обавезујући за све који учествују у раду и животу васпитно-образовне установе и намењен је деци, ученицима, наставницима, директорима, стручним сарадницима, помоћном и административном особљу, родитељима/старатељима и представницима локалне заједнице.

У примени Правилника о протоколу установа је дужна да обезбеди услове за сигурно и подстицајно одрастање и развој детета и ученика, заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања и социјалну реинтеграцију детета и ученика које је извршило, односно било изложено насиљу, злостављању или занемаривању. У свим поступцима који се тичу детета приоритетни принцип поступања је најбољи интерес детета.

Општи циљ овог програма је унапређење квалитета живота деце, односно стварање безбедне и подстицајне средине за ученике применом мера превенције и мера интервенције.

ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Специфични циљ 1. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.

Активности и задаци:

- Наставак рада Тима за заштиту деце/ученика од насиља (план рада тима, редовни састанци Тима, обавештавање ученика, родитеља и запослених о активностима и плану рада)
- истраживање- (упитник за ученике, упитник за наставнике, упитник за родитеље ради процене учесталости и најчешћих облика насиља, као и капацитета ученика и запослених да одреагују на насиље на правилан начин, процена реализованих обука за запослене и потреба даљег усавршавања)
- Подсећање свих учесника у животу и раду школе на „Посебан протокол за заштиту деце и ученика од злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама“ (НВ, СР, родитељски састанци, ШО)
- повећање осетљивости за препознавање и реаговање на насиље (на часовима ОС- радионице, предавања)
- информисање о темама везаним за безбедност ученика и различите облике насиља (трибине, предавања, разговори)

Специфични циљ 2: Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља

Активности и задаци:

- усклађивање постојећих подзаконских аката установе (Правилник о безбедности и други)
- дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака (унутрашња и спољашња заштитна мрежа- коме се и када обраћају за помоћ)

Специфични циљ 3: Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања

Активности и задаци:

- развијање толеранције и прихватања различитости и развијање културе понашања у оквиру образовно-васпитних активности (радионичарски рад- стварање позитивне климе у одељењу)
- развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља (радионице,ненасилно решавање сукоба, Ја-говор)
- организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање сукоба
- организовање разноврсних заједничких активности ученика, наставника и родитеља (ваннаставне активности, ускршњи базар, новогодишњи вашар, креативне радионице, спортска такмичења)

МЕРЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

Специфични циљ 1: Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља и успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља

Активности и задаци:

- унутрашња заштитна мрежа (ОС, Тим, стручни сарадници, директор; процена нивоа ризика и реаговање у складу са проценом)
- спољашња заштитна мрежа (сарадња са релевантним службама)

Специфични циљ 2: Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите

Активности и задаци:

- праћење и евидентирање (бележење свих инцидентних ситуација, праћење разрешавања инцидентних ситуација, извештаји- месечни, квартални, годишњи, планирање наредних корака према овој евиденцији)

Специфични циљ 3: Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детета у заједницу вршњака

Активности и задаци:

- подршка деци која трпе насиље
- рад са ученицима која врше насиље
- оснаживање деце посматрача да конструктивно реагују
- саветодавни рад са родитељима.

Програм за заштиту деце од насиља припремљен је са намером да помогне у стварању сигурне и безбедне средине, да се олакшају и прецизирају процедуре и поступци у заштити деце од насиља и обавезујући је за све субјекте у процесу образовања.

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ/АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ/САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Израда плана тима и договор о раду	Састанци, предлози, договор	септембар	Чланови тима Педагогошко – психолошка служба	Израђен план рада
2.	Информисање родитеља на Савету родитеља и родитељским састанцима о стању о безбедности у школи, мерама за побољшање и превентивним активностима	Увид у дневник рада	Септембар	Одељенске старешине	Информисани родитељи
3.	Договор о одељенским и школским правилима понашања на ЧОСу	Панои	Септембар	Одељенске старешине, ученици	Утврђена и истакнута одељенска правила
4.	Упознавање наставника, родитеља и ученика са унутрашњом заштитном мрежом и процедуром реаговања у случају насиља над децом	Упознавање са превентивним и интервентним активностима Тима, Евиденција, документација, панои	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Упознати наставници, родитељи и ученици са унутрашњом мрежом заштите, превентивним и интервентним активностима
5.	Сарадња са другим тимовима (Вршњачки тим, Ученички парламент)	Оснаживање Ученичког парламента и Вршњачког тима да конструктивно реагују као медијатори међу вршњацима	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Конструктивно реаговање чланова Ученичког парламента и Вршњачког тима

6.	Учешће тима у брзом и ефикасном реаговању у ситуацијама насиља, активна улога тима у унутрашњој заштитној мрежи	Реализовање свих корака у спречавању дешавања насиља, евиденција	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Решавају се инцидентне ситуације
7.	Сарадња са другим институцијама (Полиција, Центар за социјални рад)	Консултације, евиденције о сарадњи	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Успешна сарадња
8.	Активности у току Дечје недеље поводом Дана ненасиља	Евиденција, фотографије, активности ученика	Октобар	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Промоција ненасилног понашања, комуникације и толеранције
9.	Праћење учесталости инцидентних ситуација, вођење евиднције дежурних наставника	Бележење свих инцидентних ситуација у школи	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Увид у белешке дежурних наставника
10.	Стручно усавршавање наставника	Похађање семинара на тему вршњачког насиља у школама	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Посета семинарима, читање литературе Сертификати са семинара
11.	Трибина на тему безбедности и заштите деце од насиља	Евиденција, фотографије	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Едукација наставника, родитеља и ученика
12.	Евалуација рада тима	Извештаји, записници	На полугодишту и на крају школске године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Сагледавање рада тима, добрих страна и тешкоћа

ПЛАН ПРЕВЕНТИВНИХ И ИНТЕРВЕНТНИХ АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ НАСИЉА

АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ		
Израда Програма за заштиту ученика од насиља	Чланови тима	Септембар
Упознавање ученика првака и новопридошлих ученика и родитеља са Кућним редом школе и правилима понашања	Учитељи	Септембар
Информисање запослених и упознавање са Програмом заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања и Акционим планом за текућу школску годину	Стручни сарадници, чланови тима	Септембар
Формирање Вршњачког тима	Чланови тима	Септембар
Информисање родитеља на Савету родитеља и родитељским састанцима о стању безбедности у школи, мерама за побољшање	Чланови тима, директор	Септембар
Сарадња са чланова Ученичког парламента и Вршњачког тима (акције ученика и радионице о ненасиљу на нивоу одељења и школе кроз редовну наставу, чос, грађанско васпитање, верска настава)	Одељењске старешине, учитељи	У току школске године
Обележавање важних датума(Светског дана толеранције и сл.)	Вршњачки тима	У току школске године
Анализа безбедности ученика у школи и предлог мера за унапређивање	Чланови тима	У току школске године
Превентивне радионице	Педагог, психолог, одељењске старешине, вршњачки тим	У току школске године
Организовање стручних предавања, трибина, представа на тему ненасиља, безбедности ученика, превенцију употребе дрога	Чланови тима, предавачи стручњаци, ПУ	У току школске године
Праћење функционисања унутрашње заштитне мреже	Чланови тима	У току школске године

Стручно усавршавање наставника	Наставници, учитељи, стручни сарадници	У току школске године
Сарадња са полицијском управом	Наставници, учитељи, стручни сарадници	У току школске године
Дежурство наставника	Наставници, учитељи	У току школске године
ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ		
Континуирано евидентирање случајева насиља	Одељењске старешине, учитељи, чланови тима, стручни сарадници	У току школске године
Израда плана заштите	Чланови тима, одељењске старешине	У току школске године
Појачан васпитни рад	Одељењске старешине, предметни наставници,стручни сарадници	У току школске године
Рад са ученицима и пружање подршке ученицима који трпе насиље, која врше насиље и охрабривање посматрача	Наставници, учитељи, стручни сарадници	У току школске године
Саветодавни рад са родитељима ученика	Наставници, учитељи, стручни сарадници	У току школске године
Појачано дежурство наставника	Наставници, учитељи	У току школске године
Интервентне радионице:	Одељењске старешине, педагог, психолог	У току школске године
Сарадња са релевантним службама (ПУ, ЦЗСР, здравствене установе)	Чланови тима	У току школске године
Спровођење поступака и процедура у кризним ситуацијама	Педагог, психолог, чланови тима	У току школске године
Евалуација рада тима,анализа реализације акционог плана, планова заштите и програма заштите са извештавањем на Наставничком већу	Чланови тима	Децембар, јун

ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Програм превенције дискриминаторног понашања има за циљ превазилажење стереотипа и предрасуда, препознавање сваког дискриминаторног понашања, усвајање става нулте толеранције за све облике и врсте дисакриминације и промовисање разумевања и сарадње без обзира на етнички,културни, језички или верски идентитет.

Циљеви Програма реализоваће се унапређивањем система заштите и развијањем компетенција за делотворно смањивање дискриминације кроз мере и активности у току школске године.

АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Израда Програма и Акционог плана у превенцији дискриминаторног понашања	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	август, септембар
У школским просторијама и на сајту школе истицање информације о саставу Тима и коракцима/редоследу поступања школе у случају дискриминације	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	септембар
Упознавање ученика и родитеља првог разреда са Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности; подсећање запослених, родитеља и ученика осталих разреда на поступање установе у случају дискриминаторног понашања	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања одељенске старешине	септембар

Хоризонтално стручно усавршавање: представљање наученог са обуке на стручним већима	Председници стручних већа	јануар
Обука за чланове Ученичког парламената и Вршњачког тима: Интеркултуралност Асертивност	Чланови Ученичког парламента уз подршку Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Током школске године
Чланови УП и ВТ на ЧОС-у преносе знања и информације са обуке кроз коју су прошли	Чланови Ученичког парламента и Вршњачког тима	Током школске године
Теме за час одељењског старешине: -„Другачији, а исти“ - „Прихватање различитости“ - „Толеранција“	Одељењске старешине	Током школске године
Подршка ученицима из осетљивих друштвених група	Одељењске заједнице, одељењске старешине	током школске године
Организовање вршњачке подршке на нивоу одељења у учењу за ученике којима је подршка потребна	Одељењске старешине ученици	током школске године
Обележавање Дана толеранције	Вршњачки тим	16.11.
Обележавање Међународног Дана људских права	Одељенске старешине	10.12.
Обележавање Међународног дана Жена темом родна равноправност	Одељенске старешине 7. и 8.разреда	8.03.
Промовисање активности на сајту школе и ФБ страници	Администратори сајта и ФБ странице	током школске године
Извештавање о случајевима дискриминације и предузетим мерама (Наставничко веће, Савет родитеља)	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	током школске године
Извештавање о реализацији и ефектима АП	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	фебруар јун

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Основни циљ је да се за сву децу, ученике наше школе осигурају безбедни и оптимални услови за несметан боравак и рад у школи, као и заштита од свих облика насиља, злостављања и занемаривања.

Као саставни део рада, школа мора омогућити деци обавештења о свим питањима у вези с пушењем, алкохолом и дрогом као и обука деце у вези са ризицима везаним за игре на срећу (спортске кладионице, коцкање…) и компјутерске игре. Посебна пажња треба да се поклони последицама узимања дрога и других психоактивних супстанци. Децу треба упућивати на све штетне последице и ризике које могу имати на здравственом, психолошком, социјалном и економском плану. Едукација деце треба да има за циљ утицај на обликовање пожељних ставова и усвајање позитивних облика понашања.

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ РАДА/АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ/ САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Сарадња са установама: -Успостављање сарадње са ПУ Бор- укључивање у спољашњу заштитну мрежу -Сарадња са Домом здравља - Сарадња са Саветовалиштем за младе	Међусобна комуникација, размена информација	Током године	Тим за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања, директорка школе, чланови Тимова из других институција	- Остварена сарадња са другим установама организоване су радионице и трибине од стране Тимова из тих организација о ризицима разних облика ризичног понашања
2.	Стручно усавршавање наставника у школи	Семинар Размена искуства	Током године	психолог,педагог, наставници ГВ, одељењске старешине	-унапређују се вештине комуникације -унапређују се вештине решавања сукоба
3.	Превенције, идентификација и пријављивање: -Превентивне активности на нивоу одељењске заједнице, разговори, радионице, предавања на теме: алкохол, дуван, дрога, организовање спортских и слободних активности у школи -Идентификација ученика са проблемима у понашању и пријављивање облика ризичног понашањародитељима/старатељима	Анкетирање -Разговори -Радионице -Сарадња са ПУ-ом -Сарадња са Центром за социјални рад -Сарадња са организацијама	Током године	Тим, одељењске старешине, педагог, психолог, наставници биологије	-дефинисане су улоге и одговорности у примени процедура и поступака -благовремено се откривају и реагује се на ризична понашања ученика, остварена је сарадња са родитељима/старатељима -реализују се активности у оквиру наставних предмета на превенцији ризичних понашања

4.	Разговор са учеником и његовим родитељима/ старатељима. Повезивање са другим установама и институцијама (ПУ, Центар за социјални рад, Дом здравља...).	Анкетирање -Разговори -Радионице -Сарадња са ПУ-ом -Сарадња са Центром за социјални рад -Сарадња са организацијама	Током године	Тим, одељењске старешине, педагог, психолог	-развијање родитељских компетенција , -разговори са мањим групама родитеља и саветодавни разговори са родитељима, -саветодавни разговори са представницима других установа
5.	Планови заштите и ефекти: -Израда индивидуалног плана заштите за ученика са ризичним понашањем и његово спровођење -Појачани васпитни рад са учеником ризичног понашања- укључивање у едукативне програме; укључивање ученика са уоченим ризичним понашањем у спортске или друге активности у оквиру школе -Сарадња са установама које се баве преступничким понашањем /Центар за социјални рад, Одсек за превенцију наркоманије.../ -Праћење ефеката појачаног васпитног рада и вредновање плана заштите -Вођење педагошке документације о ученику	Анкетирање -Разговори -Радионице -Сарадња са ПУ-ом -Сарадња са Центром за социјални рад -Сарадња са организацијама	Током године	Тим, одељењске старешине, педагог, психолог	- укључивање ученика у рад ваннаставних активности,спортски сусрети и турнири. -промовисање здравих стилова живота
6.	Евалуација рада током године (Извештавање о броју уочених случајева, мерама заштите и њиховим ефектима)	Сачињавање извештаја о реализованом у току школске године	Током године	Координатор Тима за заштиту деце од насиља,злостављања и занемаривања	-упознавање са активностима предузетим од стране Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања -писани извештај о раду Тима за заштиту

11. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Циљ сарадње са породицом је подстицање и неговање партнерског односа, заснованог на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења наставника, ученика и родитеља.

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно старатељима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења. Програми у области сарадње са породицом усмерени су на јачање родитељске компетенције и имају социо-едукативни и саветодавни карактер. Сарадња са породицом одвијаће се плански и систематски током целе године укључујући породице у планирању, реализацији и евалуацији те сарадње. Да би се што боље одговорило потребама деце, породице и средине, сарадња ће се реализовати применом и комбинацијом различитих облика сарадње:

Сарадња са родитељима остварује се кроз укључивање родитеља у систематски васпитни рад школе путем родитељских састанака, Савета родитеља и индивидуалних контаката наставника и родитеља. На тај начин врши се координација педагошког деловања породице и наставника. Осим тога педагошко-психолошка служба обавља разговоре са родитељима ради упућивања у напредак ученика, али и у случајевима дешавања проблема и приметног непримереног понашања. Тада родитељи, одељењски старешина и педагошко-психолошка служба проналазе најбољи начин за решавање настале ситуације. У случајевима дешавања насиља, злостављања и занемаривања, школа одмах обавештава родитеље, предузима потребне кораке и сачињава план подршке и заштите у који укључује и сарадњу са родитељима, односно заједничко деловање породице и школе.

Сарадња се остварује кроз:

међусобно информисање о здрављу, психофизичким способностима и социјалном развоју ученика, информисање о учењу, понашању, ваннаставним школским активностима, условима рада у породици и друштвеној средини. Такође и кроз индивидуалне разговоре и размену мишљења родитеља, наставника и стручних сарадника о напредовању и понашању ученика у породици и школи , припрема информација за групу родитеља код чије деце се јављају потешкоће у развоју – помоћ родитеља у налажењу нових најбољих решења , као и рад савета родитеља школе.

Разговор организује одељенски старешина у сарадњи са педагогом и психологом школе.

Родитељски састанци:

ОС је стручно лице које је задужено да сазива, припрема и води родитељске састанке. Родитељски састанци се одржавају најмање 4 пута годишње (или по потреби) .Евиденција родитељских састанака се води у дневнику рада.

ОБЛИК САРАДЊЕ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ	НАЧИН И ЦИЉ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ
Општи родитељски састанци	-упознавање родитеља са организацијом рада школе, правилима понашања, правима и обавезама ученика и кућним редом -прелазак са разредне на предметну наставу -формирање савета родитеља - избор нових чланова -решавање питања екскурзија и осигурања ученика -радни дан ученика анализа успеха ученика на крају првог класификационог периода -разговор о побољшању квалитета рада и живота у школи, предлози за акције и укључивање родитеља, организовање прославе Школске славе -упознавање родитеља са радом ученичког парламента -анализа успеха ученика на крају првог полугодишта -однос ученик,наставник, родитељ -значај правилног избора занимања за ученике 8.разреда -анализа успеха на крају трећег класификационог периода -разматрање реализације наставе и предстојеће матуре -разматрање плана екскурзија за наредну школску годину -васпитно- дисциплинске мере -извештај о раду савета родитеља	Одељењске старешине, чланови Савета родитеља	Родитељски сасатнци, састанци Савета родитеља, упућивање у неопходне информације које се тичу ученика и школског живота	Септембар, новембар, јануар, април, мај
Саветодавни рад са родитељима ученика чија деца имају потешкоћа у понашању и учењу	Различити облици саветодавног рада у зависности од проблема, размена информација, упућивање	Одељењске старешине, стручни сарадници, родитељи	Саветодавни разговори са педагошко-психолошком службом у циљу решавања проблема у понашању и учењу	Према потребама родитеља (посебном договору)
Индивидуални контакти са родитељима	На иницијативу родитеља, одељењског старешине, наставника, стручне службе са циљем информисања о напредовању ученика	Одељењске старешине, наставници, стручна служба, родитељи	Разговори у канцеларији стручне службе са циљем упућивања у напредак ученика и отклањање евентуалних проблема	По потреби родитеља или по договору

Отворена врата	Присуство родитеља различитим облива образовно-васпитног процеса	Учитељи, наставници, стручни сарадници	Родитељи присуствују настави у циљу успостављања боље сарадње и ради стицања увида у начин рада са ученицима	Према договору
Анкетирање родитеља	Праћење успешности сарадње са породицом	Одељењске старешине, стручни сарадници, директор	Путем анкете ће се пратити успешност сарадње са породицом. На крају школске године школа организује анкетирање родитеља/старатеља са циљем стицања увида у њихово задовољство сарадње са породицом и у погледу давања сусгестија за побољшање	На крају школске године
Пано за родитеље	Пружање неопходних информација путем огласне табле за родитеље	Одељењске старешине, стручна служба	На огласној табли се објављују актуелне информације у које родитељи треба да буду упућени, а тиче се ученика и школских дешавања	Током школске године
Клуб родитеља	Учешће чланова породице у заједничким активностима школе	Наставници, родитељи, ученици, стручна служба, директор	Учешће родитеља у школском животу (Школски одбор, Савет родитеља, манифестиације: пријем првака, Дан школе, Свети Сава. прослава мале матуре, празници, излети)	У току школске године

12. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Циљ сарадње са локалном самоуправом је обезбеђивања бољих услова за рад школе, као и пружање адекватне здравствене заштите и безбедности ученика и наставника.

ОБЛАСТ САРАДЊЕ	САДРЖАЈ САРАДЊЕ	РЕАЛИЗАТОРИ
Здравствена заштита и безбедност	Оспособљавање ученика за пружање помоћи и заштите у незгодама и елементарним непогодама Предавања „Безбедно у саобраћају“ , Подстицање вршњачке едукације у промоцији здравствене и саобраћајне културе Развој говорних и психофизичких способности код ученика, припрема и реализација јавног наступа Радионице телесне музике за децу”Детлићи”	Дом здравља Бор Организација Црвени крст Бор Агенција за безбедност саобраћаја и Управа саобраћајне полиције, Удружење грађана „Дом омладине” Бор одељењске старешине, наставници, ученици
Култура и језици	Учешће у мини пројектима путем анимираних филмова које деца сама стварају, преко којих упознају културу и традицију других земаља. Учешће у организацији “ ММ феста Подстицање вршњачке едукације, у оквиру “ Вршњачког тима” Укључивање ученика различитих узраста у очување и неговање наше културе и традиције, подстицање креативног изражавања и креативне комуникације међу ученицима и одраслим кроз народне обичаје, плес Подстицање комуникације и конструктивног дијалога међу учесницима, интеграција у локалну заједницу и стварање темеља за развој континуираног програма, и Подстицање креативног изражавања и креативне комуникације међу ученицима различитих земаља.	„Дом омладине Бор” Бор Омладинско културно уметничко друштво “Бор” из Бор Гимназија „Бора Станковић“ Бор, удружење грађана „Кокоро“ Бор Удружење грађана „Алтернатива“ Бор

Наука	Учешће у пројектима Активности Еко школе Еколошке активности Покрета горана Тематски излет у околини места Акције чишћења природе Укључивање ученика различитих узраста у очување и неговање животне средине Учешће у пројектима који доприносе напретку рачунарских наука, њихових примена у настави и доприноси унапређењу те наставе.	НВО WWF (Фонд за заштиту живог света) „Амбасадори животне средине“, Сарадња са Еколошким центром Радуловачки и Покретом горана Бора Удружење грађана „Радомир Јовановић-Чоче“ Бор Удружење професора информатике Србије
Спорт	Оспособити ученике основне школе у „Свети Сава“ у Бору у читању карте, употреби компаса, сналажењу на непознатом терену, учествовањем на оријентиринг такмичењима,сусретима са младима из земље и иностранства који се баве овим спортом	Спортски савез Града Бора

13. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Програм професионалне оријентације у основној школи има за циљ да развије спремност ученика да стичу знања и искуства о себи и свету рада како би доносили реалне одлуке у погледу свог даљег образовања и опредељивања, свесни шта оне значе за каснија образовна и професионална опредељења као и успех у раду.

Општи задаци професионалне оријентације реализоваће се кроз конкретизоване задатке у оквиру професионалног информисања, саветовања и праћења развоја и успешности ученика у школи и то кроз све облике васпитно-образовног рада: обавезни наставни процес, додатна настава, слободне активности, одељењске заједнице, часови разредног старешине, родитељски састанци.

Носиоци активности из оквира професионалне оријентације су: учитељи, одељењске старешине, предметни наставници, психолог, педагог, родитељи и стручна лица других институција.

При постављању задатака из оквира програма професионалне оријентације пошло се од савремених научних сазнања о карактеристикама професионалног развоја и избору занимања и реалних могућности примене тих сазнања.

Општи задаци

1. Упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних карактеристика личности ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја и њихово подстицање да сами свесно доприносе сопственом професионалном развоју.

2. Упознавање ученика са светом рада и занимања, системом средњег васпитања и образовања и њихово оспособљавање за самостално прикупљање информација које се односе на свет рада и систем средњег образовања.
3. Формирање правилних ставова према раду
4. Оспособљавање ученика за планирање свог професионалног развоја и доношење реалних и зрелих одлука у вези са избором занимања и правцима стручног оспособљавања
5. Подстицање ученика на испитивачко, експлоративно понашање према себи и свету рада
6. Успостављање сарадње са ученичким родитељима и њихово оспособљавање за пружање помоћи деци у подстицању и усмеравању њиховог професионалног развоја
7. Успостављање сарадње са установама и институцијама које могу допринети успешнијем професионалном развоју ученика

Концепт програма ПО остварује се кроз пет модула:

- **самоспознаја**– препознавање сопствених потенцијала, спремност за постигнућа и склоности преко одговарајућег осмишљавања наставе и учења;
- **информисање о занимањима и каријери**– припрема расположивих информација о занимањима на структурисан начин или информација које тек треба развити, да би се омогућила информисана одлука о избору занимања;
- **упознавање са путевима образовања** – мрежом школа – познавање путева образовања и каријере који воде ка остварењу жељеног занимања;
- **реални сусрети са светом рада**– реализоних посетом родитеља школи и представљањем њиховог занимања
- **доношење одлуке о избору школе и занимања** – самостално, промишљено и одговорно доношење одлуке о избору школе или занимања.

Професионална оријентација подразумева **укључивање и међусобно повезивање свих актера** који имају пресудну улогу и утицај на развој личности ученика и на процес доношења одлука при њиховом избору занимања и остваривању професионалног развоја: родитељи, наставници, стручни сарадници, лекари, стручњаци при Националној служби за запошљвање и други.

Носиоци активности и реализације програмских задатака профсионалне оријетације су: школски психолог и педагог, одељењске старешине и предметни наставници.

Реализација програмских задатака из области професионалне оријетације остварује се у оквиру садржаја редовне наставе и изборне наставе, а сви задаци из овог подручја биће уграђени у планове рада наставничког, одељењског и стручних већа, савета родитеља, школског одбора и ученичког парламента.

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ РАДА / АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ/САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
РЕДОВНА НАСТАВА					
1.	Реализација програма ПО из пројекта ,,ПО на прелазу у средњу школу“за ученике 7.и 8. разреда;	реализација радионица у свим одељењима 7. и 8. разреда	Током школске године	Одељењске старешине, педагог, психолог	Развијање самоспознаје, кључних компетенција за живот у савременом свету, оспособљавање за рад
2.	Посете средњим школама– Дан отворених врата;	Обилазак школа са заинтересованим ученицима	Друго полугодиште	Одељењске старешине, педагог, психолог	Ученици упознати са карактеристикама средњих школа
3.	Подела едукативних материјала везаних за избор занимања	Постављање паноа ПО и подела информатора ученицима, плаката и летака	Током школске године	Одељењске старешине, педагог, психолог	Ученици упознати са карактеристикама средњих школа, и обавештени о презентацијама средњих школа
4.	ЧОС-разговор о факторима избора занимања и услови за упис у жељене школе	Разговор, дискусија, птт презентација у одељењима 8.разреда	Јануар	Педагог, психолог	Ученици упознати са значајем доношења одлуке о избору будућег занимања
5.	Презентација средњих школа у нашој школи	Гледање презентације, разговор са наставницима-ученици 8.разреда	Март, април, мај.	Одељењске старешине, педагог, психолог, директор	Ученици упознати са карактеристикама средњих школа,
6.	Посета Сајму образовања,,Путокази“ ученика 8.р.	Реализација посете	Март	Одељењске старешине, педагог, психолог	Ученици упознати са карактеристикама средњих школа,подељене информативне брошуре

7.	Сарадња са Националном службом за запошљавање, Бор	Тестирање у Националној служби са запошљавање	Март, април	Одељењске старешине, педагог, психолог	Ученици након тестирања упознати који образовни профили највише одговарају њиховој личности
8.	Организација реалних сусрета и упознавање са светом рада за ученике 8.р.	Реализација реалних сусрета	Мај	Одељењске старешине, педагог, психолог, родитељи	Ученици имају могућност да се опробају у појединим занимањима
9.	Саветодавни разговори са ученицима 8.р. везаних за даље школовање	саветодавни разговори	Током школске године	одељењске старешине, педагог, психолог предметни наставници	Подршка и информисање ученика у избору занимања или даљег образовања

14. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ програма здравствене заштите је подизање нивоа здравствене заштите ученика кроз едукацију, вршњачку едукацију, раду на унапређивању хигијенских и санитарних услова у школи.

ОБЛАСТ РАДА	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
Праћење здравственог стања ученика	Реализација планираних систематских прегледа, имунизације Сарадња са лекарима специјалистима – ортопед, логопед, стоматолог, очни лекар, физијатар Информисање родитеља о добијеним резултатима специјалистичких прегледа Сарадња са здравственим установама	Дечји диспанзер, Дом здравља Бор, здравствени радници, одељењске старешине
Едукација	Организовање трибина, радионица и саветовалишта о различитим темама везаним за здравље (COVID 19, разноврсна исхрана, хигијена, заразне болести, болести везане за неправилну исхрану гојазност, булимија, анорексија, репродуктивно здравље, болести зависности, психоактивне супстанце, правилно држање тела, интернет)	Дечји диспанзер, Дом здравља Бор, родитељи, здравствени радници, Институт за јавно здравље, Тим за превенцију наркоманије, одељењске старешине, ученици

Хигијенски услови	Контрола општег хигијенског стања ученика Стална контрола хигијенских услова у школским просторијама и школском дворишту Рад на спречавању настанка и ширења заразних болести	Сви запослени, ученици,
Средства за прву помоћ	Набавка	Директор

15. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ програма социјалне заштите је брига и заштита ученика из осетљивих друштвених група и превентивно или интервентно деловање у сарадњи са надлежним институцијама.

ОБЛАСТ РАДА	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
Материјална подршка	Снимак стања ученика и његове породице којој је потребна подршка Сарадња са надлежним установама социјалне заштите у циљу превенције или интервенције за ученике из осетљивих друштвених група Хуманитарне акције на нивоу школе и локалне заједнице	ПП служба, одељењске старешине, Центар за социјални рад града Бора
Подршка у учењу	Снимак стања ученика и његове породице којој је потребна подршка Праћење ученика у напредовању у учењу	ПП служба, одељењске старешине, предметни наставници, вршњачки тим, дефектолог, логопед
Подршка у заштити од занемаривања, злостављања и насиља	Снимак стања ученика и његове породице којој је потребна подршка Сарадња са надлежним установама социјалне заштите у циљу превенције или интервенције за ученике из осетљивих друштвених група Сарадња са надлежним институцијама у случајевима насиља у породици Праћење прихватања ученика у вршњачкој групи и његова социјализација	ПП служба, одељењске старешине, предметни наставници, вршњачки тим, полиција, Центар за социјални рад

16. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљ овог програма је подизање свести код ученика, наставника, родитеља и грађана о очувању и унапређењу животне средине.

ОБЛАСТ РАДА	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
ЕДУКАЦИЈА	Огледни часови, предавања, радионице, трибине о важним темама Загађивања и заштите животне средине	Наставници, ученици, научни радници
ИСТРАЖИВАЊЕ И АНАЛИЗА ПОДАТАКА	Праћење и анализа количине отпада који се одложи у току радне недеље праћење и анализа загађености воде, ваздуха, земљишта Мерење и анализа потрошње воде и електричне енергије у току месеца	Наставници, ученици
ДРУШТВЕНА АНГАЖОВАНОСТ И ХУМАНИТАРНИ РАД	Промоција науке кроз дечје радионице на еколошке теме Друштвене акције: „један ресурс, много потрошача“„мисли глобално, делуј локално“, „сат за планету“ Озелењавање школског простора пројекти Пројектни дан, 5.јун Обележавање значајних еколошких датума Учешће у хуманитарним акцијама сакупљање чепова и лименки за рециклажу Израда предмета од рециклираног материјала Израда лифлета, информатора у циљу промоције одговорног односа према животној средини	Наставници, ученици, родитељи, научни радници

17. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Циљ реализације излета, екскурзија и наставе у природи је усвајање дела наставног програма, непосредним упознавањем културно-историјског наслеђа и природних лепота. Развијањем позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима, гради се одговоран однос према наслеђу. Оснажују се и позитивни социјални односи између ученика, и ученика и наставника. Такође, циљеви су и: очување, подстицање и унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја; стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организовања и коришћења слободног времена; проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава о непосредном природном и друштвеном окружењу; развијање еколошке свести и подстицање ученика на лични и колективни ангажман у заштити природе; социјализација ученика и стицање искустава у колективном животу, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу; развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима; развијање способности сагледавања развоја привредних могућности краја, односно региона који се обилази.

На основу Правилника о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи израђује се план и програм реализације по разредима, који се налази у Годишњем плану рада школе. Школа, сваке године, расписује јавну набавку по процедури која се налази у Закону о јавним набавкама („Службени гласник РС“ бр. 91/2019).

18. ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ

Општи циљ Школског развојног плана је унапређивање квалитета образовања и васпитања заснованих на стандардима компетенција наставника и ученика.

Специфичн циљеви дела Школског развојног плана су:

- развијање и унапређивање наставног процеса
- стварање позитивне атмосфере за учење и дружење и
- укључивање школе у националне и међународне развојне пројекте.

Циљ развијања и унапређивања наставног процеса реализујемо применом интердисциплинарног приступа планирања наставе.

Програм примене интердисциплинарног приступа планирања наставе од I-IV разреда

ОБЛАСТ УЧЕЊА	ЦИЉЕВИ	ПРЕДМЕТИ	САДРЖАЈ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
Мерење	Оспособљавање ученика за различите врсте мерења и њихову примену у свакодневном животу	Математика, српски језик, физичко васпитање, свет око нас, природа и друштво, ликовна култура, руке у тесту, чувари природе, страни језик	Мере и мерење (дужина, површина, течност, маса, време, временске одреднице, новац, нота), скраћенице, језичке, лексичке и синтаксичке вежбе, експеримент, линија времена, хронологија, природни облици кретања	Посматрање, уочавање, процењивање, мерење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, истраживање, примена знања
Кретање	Оспособљавање ученика да уоче кретање и његове карактеристике у природном и друштвеном окружењу	Математика, српски језик, физичко васпитање, свет око нас, природа и друштво, ликовна култура, музичка култура, руке у тесту, чувари природе, страни језик	Скуп природних бројева, време, релације, бројевна права, језичке, лексичке и синтаксичке вежбе, путовање кроз књижевност, експеримент, кретање око нас, звук, линија, површина, природни облици кретања, дечје народне игре	Посматрање, уочавање, процењивање, мерење, закључивање, експериментисање, претпостављање, писање, цртање, сакупљање материјала, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, истраживање, играње, певање, свирање, графичко представљање, примена знања

Писменост: знаци и симболи	Оспособљавање ученика да препознају и користе различите знаке и симболе из природног и друштвеног окружења	Математика, српски језик, физичко васпитање, свет око нас, природа и друштво, ликовна култура, музичка култура, руке у тесту, чувари природе, страни језик	Ћирилично и латинично писмо, правопис, рачунар, цифре, слике, симболи, арапске и римске цифре, природни бројеви, знаци за релације, рачунске операције, геометријске елементе, непознати број, картографски знаци и боје, саобраћајни знаци и путокази, знаци за опасност, рециклажу музички знаци: ноте, паузе, виолински кључ, такт, тактица, тачка, линија, боја, површина, рекламе, плакати, знаци за оријентисање у простору и игру	Посматрање, уочавање, процењивање, мерење, закључивање, препознаје, разликује, претпостављање, читање, писање, описивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, истраживање, играње, певање, свирање, графичко представљање, примена знања
Вредности	Оспособљавање ученика да препозна вредности у различитим областима људског делања	Математика, српски језик, физичко васпитање, свет око нас, природа и друштво, ликовна култура, музичка култура, руке у тесту, чувари природе, грађанско васпитање, верска настава, страни језик	Књижевна дела, филмови, позоришне представе, језичка култура месна вредност цифре, новац, међусобна повезаност живих бића и услова за живот, природни ресурси, животна средина, обичаји и традиција, значајне личности, уметничка дела, здрави стилови живота, животне вредности, људске делатности, медији	Посматрање, уочавање, процењивање, анализа, закључивање, препознаје, разликује, читање, писање, описивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, истраживање, играње, певање, свирање, графичко представљање, примена знања

Програм примене интердисциплинарног приступа планирања наставе од V- VIII разреда.

ОБЛАСТ УЧЕЊА	ЦИЉЕВИ	РАЗРЕДИ	ПРЕДМЕТИ	САДРЖАЈ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
МЕРЕЊЕ	Оспособљавање ученика за различите врсте мерења и њихову примену у свакодневном животу	5.	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техника и технологија, информатика и рачунарство	Хронологија (мерење и рачунање времена; дужине живота организама и фаза развића) брзина раста биљака. Ритам у поезији и музици. Мерење тежине, висине, дужине, брзине и осталих параметара предвиђених годишњим тестирањем ученика. Проценат дате величине и примена размере. Визирање – упоређивање величина облика.	Посматрање, уочавање, одређивање, именовање, процењивање, мерење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања
		6.	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физика, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика	Хронологија (геолошких доба). Мерење брзине кретања, мерење масе, висине, дужине, површине, углова и осталих параметара предвиђених годишњим тестирањем ученика. Израчунавање удаљености у природи на основу размере карте (пропорција). Одређивање положаја тачака на Земљиној површини на основу мреже меридијана и паралела (географски координатни систем). Глаголи.	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања
		7.	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физика, хемија, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика	приказ резултата мерења у опсегу дозвољених граница грешке за дату физичку величину. Израчунавање кроз пропорцију постављену везано за масу и састав раствора у настави хемије. Прављење раствора различитог процентног састава. Пропорције, златни пресек.	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу

		8.	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физика, хемија, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика	Вода, експеримент као доказ исправности закона, оптика. Испитивање састава воде различитог састава: чесмоваче, минералних вода, газираних вода и речних вода током наставе хемије. Израчунавање удаљености у природи на основу размере карте (пропорција). Одређивање положаја тачака на Земљиној површини на основу мреже меридијана и паралела (географски координатни систем). Сличност и размера.	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу
КРЕТАЊЕ	Разумевање појава, процеса и односа у природи на основу знања физичких, хемијских и биолошких закона, модела и теорија	**5.**	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физика, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика васпитање	Кретање као особина живих бића; сеобе животиња. Ритам.	
		6.	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физика, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика васпитање	Сеоба народа. Густина топле и хладне воде. Голфска струја. Кретање појединих врста животиња. Природни облици кретања. Позајмљенице. Позитиван и негативан смер бројевне праве.	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање,експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу
		7.	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физика, хемија, физичко и здравствено васпитање,	Прости и сложени облици кретања, циклична и ациклична кретања. Њутнови закони и равнотежа. Кретање крви кроз крвне судове; хранљивих супстанци кроз организам; гасова кроз систем органа за дисање.	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање,

			ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика	Уочавање кретања честица атома и молекула и брзина кретања појединих честица тачно одређених супстанци, а кроз посматрање симулација ових кретања током наставе хемије. Равнотежа – Мобили (фигурице које се крећу – *Александра Колдера*) Миграције становништва.	класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу. Поређење, разликовање, процењивање, доношење правилних закључака.
		8.	историја, географија, биологија, физика, хемија, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика	Светлост; кретање као особина популација (емиграције, имиграције, миграције у ужем смислу). Појам хемилуминисценције, изучавање кроз једноставне примере из свакодневног живота. Миграције становништва.	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу
ПИСМЕНОСТ - ЗНАЦИ И СИМБОЛИ	Оспособљавање ученика да стекну базичну језичку, научну, информатичку, уметничку, културну, здравствену и еколошку писменост.	**5.**	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техника и технологија, информатика и рачунарство, грађанско васпитање, верска настава	Знаци и симболи у биологији; симболи предострожности (у лабораторији) Програм за обраду текста: Word, Excel… Мит и ликовна представа мита на вазама. Визуална комуникација. Скупови, приказивање података кружним и стубичастим дијаграмом.	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу
		6.	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја,	График и графит. Табеларно и графички представљање прикупљених	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање,

			географија, биологија, физика, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика, грађанско васпитање, верска настава	података. Визуална комуникација. Картографски знаци.	експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу
		7.	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физика, хемија, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика, грађанско васпитање, верска настава	График. График зависности; Хемијски симболи. Хемијска писменост, правилно записивање и читање хемијских симбола. Правилно читање и употреба картографских знакова.	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу
		8.	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физика, хемија, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика, грађанско васпитање, верска настава	Српска писма. Графити. Правилно читање и употреба картографских знакова. График зависности, линеарна функција, приказивање података.	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу
ВРЕДНОСТИ	Развијање знања, вештина, ставова и вредности које	**5.**	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија,	Вредносни симболи и њихово тумачење; Позитивни и негативни однос	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање, експериментисање,

	оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у развоју друштва.		физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техника и технологија, информатика и рачунарство, грађанско васпитање, верска настава	човека према природи (процена).	претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу
		6.	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физика, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика, грађанско васпитање, верска настава	Вредносни симболи и њихово тумачење. Релативност и толеранција „Дрво живота“ (заједничко порекло и основни принципи филогеније, сродност и сличност). Развијање толеранције према различлитим народима и културама у свету.	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу

		7.	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физика, хемија, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика, грађанско васпитање, верска настава	Архимед. Српска духовност кроз векове и њен значај. Разлике у саставу и класификовању воде на хомогене и хетерогене смеше.и препознавање могуће примене ових вода у свакодневном животу. Анализе се заснивају на одређивању ph-вредности вода, препознавању мутноће, боје и присуства угљен-диоксида, дакле кроз бројне хемијске експерименте које ђаци изводе. Мода кроз различите историјске периоде. Развијање толеранције према различлитим народима и културама у свету.	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу
		8.	Математика, српски језик, немачки језик, енглески језик, историја, географија, биологија, физика, хемија, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура, музичка култура, техничко и информатика, грађанско васпитање, верска настава	Национални паркови и остала природна добра.	Посматрање, уочавање, именовање, процењивање, мерење, разумевање, коришћење, закључивање, експериментисање, претпостављање, записивање, цртање, упоређивање, класификовање, објашњавање, дискутовање, коришћење, истраживање, разумевање, примена знања у свакодневном животу

Програм рада ученичких организација

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ/ СЕКЦИЈЕ	РАЗРЕД	АКТИВНОСТ
УЧЕНИЧКИ ПАРЛАМЕНТ	7. и 8.	Ученички парламент је независна, нестраначка и невладина организација ученика наше школе, чији су основни задаци: развијање демократских односа, остваривање и заштита права ученика и развијање сарадње са другим, сличним организацијама у земљи и иностранству.
ДЕЧИЈИ САВЕЗ	1.-8.	Дечји савез је организација у којој деца остварују своје потребе за дружењем, игром, стваралаштвом и забавом.Прва недеља октобра се се званично обележава као Дечја недеља, када ученици првог разреда добијају добродошлице и упознају се са Буквaром права.Дечји савез свој рад заснива на поштовању Конвенције УН о правима детета.
ЦРВЕНИ КРСТА	1-8.	Област рада Црвеног крста Србије има за циљ да уграђивањем принципа хуманости и модела понашања који из њега произилазе у систем вредности код деце и младих у процесу одрастања обезбеди довољне волонтерске ресурсе Црвеног крста Србије за адекватан одговор на потребе грађана који су угрожени социјалним, здравственим и економским чиниоцима.
ВРШЊАЧКИ ТИМ	8.	Циљ постојања Вршњачког тима јесте промоција вредности: толеранција, једнакост, заједништво, сарадња. Да би то могли да промовишу чланови Вршњачког тима кроз едукативне радионице и сарадњу са педагошко – психолошком службом школе треба да стекну вештине и знања која ће им помоћи да организују школске акције, да негују и развијају атмосферу подршке и узајамног оснаживања међу вршњацима који су изложени насиљу, да промовишу и заговарају права оних који су изложени насиљу, а такође и да у „кризним ситуацијама" у погледу насиља мотивишу остале ђаке да се укључе у спречавање насиља.

Програм рада Клуба родитеља

	Циљ: Повећати број представника из свих интересних група које ће учествовати у осмишљавању, креирању и реализацији програма и планова

АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ЦИЉНА ГРУПА	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ОДГОВОРНА ОСОБА
1. На почетку радне године формирати Клуб родитеља и наставника и одредити координатора за руковођење клубом	Наставничко веће/Педагошки колегијум	Наставници и родитељи	септембар 2022.и сваке наредне године	Директор
2.На првом састанку Клуба родитеља и наставника утврдити приоритете, дефинисати циљеве и задатке за Годишњи план установе; Израдити програмске активности – годишњи акциони план;	Координатор Клуба	Наставници и родитељи	До краја септембра 2022. и сваке наредне године	Директор
3.Клуб родитеља и наставника израђује план информисања свих родитеља и наставника о активностима Клуба /информативни пано, флајери, сајт…према снимљеним потребама родитеља/	Координатор Клуба	Наставници и родитељи	До краја септембра 2022. и сваке наредне године	Директор
4.Организовати заједничкеактивности и јавнеманифестације– премаАкциономплану, какобисемотивисаоштовећибројродитељадасеукључи у живот и радшколе/радитинаподстицањудухазаједништва/	КоординаторКлуба	Наставници и родитељи	До краја септембра 2022. и сваке наредне године	Директор
5.Осмислити активности чији је циљ унапређење етоса установе -„јачање тимског духа“, заједништва, осећаја припадности свих заинтересованих актера– деце, родитеља и наставника	Координатор Клуба	Наставници и родитељи	До краја септембра 2022. и сваке наредне године	Директор
6.Стално праћење родитељских и наставничких интересовања и потреба и укључивање родитеља према њиховим интересовањима и сходно могућностима	Координатор Клуба	Наставници и родитељи	До краја септембра 2022. и сваке наредне године	Директор

7. Евалуација рада Клуба родитеља и наставника – спровођење годишње евалуације рада Клуба и издвајање приоритета, циљева и задатака за наредну годину	КоординаторКлуба	Наставници и родитељи	До краја септембра 2022. и сваке наредне године	Директор

Програм школских, националних и међународних пројеката

Циљ укључивања школе у школске, националне и међународне развојне пројекте је развијање компетенција ученика и наставника.

ПРОЈЕКТИ	ТЕМЕ	РЕАЛИЗАТОРИ
ШКОЛСКИ ПРОЈЕКТИ	Еколошке теме	Наставници, ученици
НАЦИОНАЛНИ ПРОЈЕКТИ	„Безбедност у саобраћају“ „Покренимо нашу децу“ “Тело као инструмент” “Окопај, засади да се ваздух и земљиште подмлади” “Говоримо различите језике, али нас исто сунце греје” “За чистије и зеленије школе Источне Србије”	Агенција за безбедност саобраћаја и Управа саобраћајне полиције, Удружење грађана “Отворени круг Бор”, Удружење грађана Алтернатива, Кокоро, Дом омладине , одељењске старешине 4. и 6. разреда, ученици

19. ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ

Програм инклузивног образовања

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ/ АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ /САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Конституисање Стручног тима за инклузивно образовање, Израда годишњег програма рада Стручног тима за инклузивно образовање	Састанци	Септембар	Тим за инклузију	Решења члановима тима, Записник о одржаном састанку тима, наставничког већа, педагошког колегијума, школског одбора Усвојен програм инклузивног образовања школе
2.	Снимак стања у установи (прикупљање података о ученицима и идентификовање ученика којима је потребна додатна подршка	Прикупљање података, разговори, списак идентификованих ученика	Током године	Тим за инклузију, педагог, психолог,родитељи, ученици, наставници, одељењске старешине	Тим поседује информације о ученицима којима је потребна додатна образовна подршка (записници са састанака, документација)
3.	Сарадња са родитељима Сагласност за ИОП и прикупљање података од родитеља о породичној, здравствено-социјалној ситуацији у којој ученик живи.	Потписане сагласности, разговори, састанци	Током године	Тим за инклузију, педагог, психолог,родитељи, одељењски старешина	Родитељи су упознати са процесом израде ИОП, мотивисани су за сарадњу, сарађују са члановима Тима, пружају повратне информације
4.	Пружање помоћи наставницима у изради Педагошког профила ученика и ИОП-а за сваког ученика семинари о инклузији-литература	Белешке о разговорима, едукативни материјал, приручници	Током школске године	Тим за инклузију, педагог, психолог, директор	Едукативни материјал, списак акредитованих семинара, обуке
5.	Праћење постигнућа по ИОП-у и вредновање ИОП-а	Праћење часова, Измене и допуне ИОП-а, одељењска већа ,записници са састанка Педагошког колегијума	Током школске године	Психолог, педагог наставници,одељењске старешине, Тим за инклузију	Извештаји одељењских старешина, евалуација тима за додатну подршку

6.	Предлози потребних наставних средстава , бесплатних уџбеника и друге могућности подршке ученицима који су обухваћени инклузијом	Списак ученика за бесплатне уџбенике, записници са предлозима са састанака	Током школске године	Психолог, педагог наставници, одељењске старешине, Тим за инклузију, Тим за додатну подршку	Едукативни материјал, бесплатни уџбеници за ученике који се образују по ИОП-у
7.	Вођење документације о раду тима, евиденције о ученицима	Састанци тима за инклузију(минимум 4)	Током школске године	Психолог, педагог, тим за инклузију	Записници са састанака тима
8.	Сарадња са интерресорном комисијом, Центром за социјални рад, Домови здравља	Дописи, записници са састанака	Током школске године	Тим за инклузију, психолог	Сарадња школе са релевантним институцијама, повратне информације

Индивидуални образовни планови ученика се као прилог налазе у документацији педагошко-психолошке службе

20. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Школа поседује *Акт о процени ризика за сва радном места и у радној околини* као и *Правилник о безбедности и здрављу на раду*.

ПОДРУЧЈЕ РАДА	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ	Информисање запослених радника са прописаним мерама и нормативима безбедности на раду Континуирано праћење исправности инфраструктуре школе и благовремено отклањање кварова Провера противпожарног система Обука запослених за противпожарну заштиту Оспособљавање запослених из области безбедности на раду Коришћење централизованог видео надзора Усаглашавање аката са Законом Информисање и едеукација родитеља/старатеља Едукација ученика Сарадња са другим надлежним институцијама	Директор Секретар Домар Стручњаци из области, домар Стручњаци из области Стручњаци из области Директор Секретар Сви запослени, стручњаци из области Сви запослени

ЗАШТИТА ЗДРАВЉА НА РАДУ	Информисање запослених радника о прописаним мерама у случају епидемије Обука запослених радника о пружању прве помоћи Обука запослених из области здравља на раду Дезинсекција и дератизација простора, два пута годишње Набавка заштитне опреме	Завод за јавно здравље Стручњаци из области Надлежна установа Директор
ОСИГУРАЊЕ	Осигурање запослених Осигурање школске имовине Осигурање ученика Осигурање одговорности из делатности	Изабрана осигуравајућа кућа

21. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ НОВИМ УЧЕНИЦИМА И ЗАПОСЛЕНИМА

Циљ програма подршке новим ученицима и запосленим радницима је укључивање и оспособљавање образовно-васпитни рад.

ПОДРУЧЈЕ РАДА	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
НОВИ НАСТАВНИЦИ	Регулисање правних докумената Упознавање са члановима колектива и простором школе Упућивање запосленог радника у школска документа и правилнике Упућивање запосленог радника у послове на којима је распоређен Оспособљавање запосленог радника у писању педагошке документације Посета часовима колега истих по позицији Подршка у реализацији наставних и ваннаставних активности	Директор, стручни сарадници, ментор, наставници, ученици
НОВИ УЧЕНИЦИ	Регулисање правних докумената у сарадњи са родитељима Упознавање са члановима одељењске заједнице, одељењским старешином и простором школе Упознавање са правилима школе Подршка у образовању и социјализацији у сарадњи са родитељима Израда програма за стицање елементарних знања из српског језика за ученике који га не знају у функционалној мери Праћење адаптације у школској средини и напредовања у учењу у сарадњи са родитељима	Директор, стручни сарадници, Транзициони клуб, Вршњачки тим, наставници, ученици, родитељи

Напомена: Глобални планови су дати у **прилогу** и чине саставни део Школског програма.

Школски програм Основне школе „Свети Сава“ из Бора за период 2021/2022.-2026/2027. године усвојен је на XXI седници школског одбора одржаној дана 01.07.2022. године а примењује се од школске 2022/2023. године.

У Бору

01.07.2022. године

ПРЕДСЕДНИК ШКОЛСКОГ ОДБОРА

_____

Бранкица Траиловић- Богдановић